بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2018/HC-A/284
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- **އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް:**
  - ނަން: މުޙައްމަދު އައިމަން
  - އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A292519
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ވައިލެޓްވިލާ / ސ. ހިތަދޫ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މަސްނޫޢީވިލާ / ކ. މާފުށި
- ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚް: 10 ޛުލްޤަޢިދާ 1439 / 23 ޖުލައި 2018
- ނިމުނު ތާރީޚް: 09 ޞަފަރު 1440 / 18 އޮކްޓޫބަރު 2018
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ނިންމުން ކޯޓު އަމުރު:**
  - ނަންބަރު: 145-G(1116-2017)/2018/29
  - ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
  - ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
  - ނިންމި ތާރީޚް: 17 ޖުލައި 2018
- **ޤަޟިއްޔާ ނިމި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމް ، ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ، ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު
(ރިޔާސަތު)

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނަރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ފެށިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މިޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކީ، ސ. ހިތަދޫ/ ވައިލެޓްވިލާ، މުޙައްމަދު އަފީފް (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A292519) އެވެ.

ވާހަކަ ކުރުކޮށް ނުކުތާތައް:

01. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ، ސ. ހިތަދޫ / ވައިލެޓްވިލާ، މުޙައްމަދު އަފީފް ގެ [illegible] 11 [illegible] 2017 ވަނަ ދުވަހު ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/07 [illegible] 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު [illegible]

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(991,1220-2017)/2018/36 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ވަކީލުން 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އިސްތިއުނާފުކުރި ގޮތް ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކަވާފައިވެއެވެ.

- އެ ނުކުތާތަކަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 (17 ޖުލައި 2018) ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016: (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު: 41/2014 (ޤާނޫނު ނަންބަރު : 17/2010 ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނުރައްކާތެރިވާފަދަ އަމުރެއްނެރެފައިވާތީ ބާޠިލު ހުކުމެއް ނުކުތާއެވެ.

.03 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓުއަމުރާއި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ވަކީލުން އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއާއި އެ ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން ދެ ވަކީލުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ލިޔެކިއުންތަކާއި، މައްސަލައާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި ޤަވާއިދުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

3.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ސ. ހިތަދޫ / ވައިޓްޒްވިލާ ، މުޙައްމަދު ޢައިމަން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރު ކޮށްފައިވާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ، 19 ޖުލައި 2017 ވަނަ ދުވަހު 20:45 ހާއިރު ކުރިމަތިވެގެން (އެމްސިޓީގެ ބޮކަށި ސަރަހައްދު) ސ. ގައިދޫ/ ހިތަދޫގެ، އަލްޙަދީ ޝާރިޢާއަށް ތޫނު ހަތިޔާރަކުން ހަމަލާދީ މާރާމާރީ ހިންގި

މައްސަލާގައި މުޙައްމަދު އައިމަން ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ، ޖާނަށް ނުރައްކާތެރި ހާދިސާއެއްވާ ގޮތަށް [illegible] ނުވަތަ ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކުށުގެ މައްސަލާގައި، [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ނެތުމުން، އެމައްސަލާގައި [illegible] ގޮތުން [illegible] މުޙައްމަދު އައިމަން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible] 11 ޖުލައި 2018 ވަނަ ދުވަހު ނެރުއްވާފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/07 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލްކޮށް، ސަރުކާރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

3.2 ދެވަނަކަމަކީ: ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި ފަނޑިޔާރު ބަލަންޖެހޭ ސަބަބުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގައި، އެ ސަބަބުތަކުން [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް [illegible] [illegible] ހުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނަމަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުގައި،

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެއްގޮތަށް މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި ތުހުމަތު ކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަމާއި އަދި އެހެން [illegible] ކުރުމުގައި ހުރި [illegible] [illegible] އެކަމުގައި ހިމެނޭ މީހުންގެ އަދަދާއި ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ [illegible] [illegible]، އެ ކަމުން ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible]، ސަރުކާރުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ގަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible]،

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހުންގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރުމުން އޭނާގެ ބަންދާއިމެދު 4 ގޮތަކަށް ނިންމިދާނެކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގެނީކަމާއި، ބަޔާންކޮށްދިޔަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުމުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުޠަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން

ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް ނިންމުމުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ކުޑަ ބޮޑުމިނާއި، ކުށް ކޮށްފައިވާ ހާލަތަކާއި، ކުށްކުރުމުގައި އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭ ނަމަ އެކަމަކާއި، އޭނާއާއި ދެކޮޅަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ހެކީގެ [illegible] ސާބިތުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] ގޮތަށް [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެނީކަމާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، އޭނާއަށް [illegible]

[illegible]

ކޮށްފާނެކަމަށް، ނުވަތަ ޓޯޗަރ ކުރާނެ ނުވެދާނެ ކަމަށް، ނުވަތަ ހިފައިފާނެ ކަމަށް، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލެވި އަކަށް ފަރާތަކަށް ޤޫނުކުރެވިދާނެކަމަށް، އާންމު މައްސަލައެއް ފަނޑިޔާރުގެ މައްޗަށް ކުރާގޮތް މައްސަލައިގެ ސާބިތުވާ ހިނގާފައިވާ އާނާ ބަޔާންކުރާ ބަލައިގަތުން ފަނޑިޔާރުގެ މައްޗަށް ބަލައިގަންނަވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައި އެބަހުރިކަމެވެ.

3.3 ތިންވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި

ޢާލާތް އަތުގައިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި އަމިއްލައަށް ބުނު ފަނޑިޔާރުކަމަށް މައްސަލައިގެ ހުކުމް ފަނޑިޔާރު ނުވަތަ ހުކުމްއަށްފަހު ކުރި ދީފައިވާ ނުހައްގު ޖަރީމާގެ ނުވަތަ ވިޔަފާރިކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތި ފާރަވެރިކުރުމަށްޓަކައި މުނިފޫ ސަލާމަތުން ދެވޭ ކުރުމުގެ ކުރިން އެއްވެސްފަރާތަކާ ބައްދަލުވުމަށް ބަލައިގަނެވޭން ނުވަނަކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ވިސްނާލުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ޢާލާތް އަތުގައިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތި ފާރަވެރިކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވޭ، އަދި ބަންދުން ދޫކޮށްލުމުގެ ކުރިން އެމީހަކާ ބެހޭ ގޮތުން ފިޔަވަޅު އަޅައިގަތުމަށް ކުރެވިފައިވާ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް މައްޗަށް ނިސްބަތްވާ ކުރިން ބަލައިގަނެވޭން އިތުރު ހުކުމްގެ ބަލައިގަތުމަށްފަހު މުޅި ކޯޓަކުން އެ ބައްޕާ ބަލައިގަތުން ވީ ޤާނޫނުގެ ބާރުގެ ތެރެއިން ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ޢާލާތް އަތުގައިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް،

އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުވެރިކަމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ފުރުޞަތު ނުވަތަ [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި އެއީ ހާލަތުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން ހައްޤެއް ދޫކޮށްލައިދޭކަމަށް، [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަމުން ކޯޓުން އަމުރުކުރަންވާނެކަން، ބިރުވެރިކަމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގޭކަމާއި،

އަދި [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ބިރުވެރިކަމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

އިސްތިއުނާފު [illegible] / [illegible] ، [illegible] އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ ސުލްހަ މަސްލަހަތާއި އަމަން އަމާންކަން އަދި މުޖުތަމަޢުއަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3.4 [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު [illegible]

އޮފީހުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވިދިޔަ ކަންކަމުގެ އަލިގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެކަމަށްވެއެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1116-2017)/2018/29 ކޯޓު އަމުރުގައި މުޙައްމަދު އައިރަމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް މުޙައްމަދު އައިރަމްގެ ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] ޙުކުމްކުރީމެވެ.